

Skúlabóka- grunnur í meiri enn fimmti ár

Tá Mentunfarálitið kom út fyrr í summar, var í sambandi við eina frágreiðing um virksemd hjá Skúlabókaagrunninum greitt soleiðis frá um karmarnar, og hvussu teir hava lagað seg síðani farið varð undir arbeiðið í 1936

Tá tjóðskaparrørslan tók seg upp her á landi í síðstu øld, varð eitt av aðalmálunum at varðveita føroyskt mál og føroyska mentan. Skjótt gjørdist greitt, hvussu týðningarmikið tað var, at skúlabókurnar vóru á móturmálinum. Breið semja var politiskt og innan skúlaverkið um hesa stevnu. Lærarar fóru av sínum eitingum undir at skriva og týða skúlabøkur og barnabøkur og at geva út. Men útgávan av føroyskum skúlabókum var kostnaðarmikil, og við ongum stuðli náddist ikki langt.

Skipanin í 1936 og lógin og reglugerðin 1959

Í 1936 stóvan lógtíngið Skúlabókaagrunnin, og tíngið jättar grunninum pening. Endamálið er at geva út skúlabøkur. Ein 5-mannanævd verður sett at stjórna honum. Tríggir limir verða valdir av tinginum, ein av

skúlastjórnini og ein av Føroya Lærarafelag.

Í 1959 verður sett í gildi lógtíngislóg um útgávu av skúlabókum. Endamálið er soljóðandi: „Landsstýrið saman við Lógtíngisins Skúlabókaagrunn skipar fyri og hevur ábyrgdina av útgávu av skúlabókum. Hesa útgávu verður farið undir beinanvegin, í fyrstu syftu fyri barnaskúlan og síðan fyri hinar hægri skúlnar“. Henda lóg og hetta endamál eru enn galdandi grundarlag fyri Føroya Skúlabókaagrunnin.

Reglugerðin snýr seg um fyriskipan, ábyrgd og val av nævd. Til saman við landsstýrinum at skipa fyri og hava ábyrgdina av skúlabókaútgávu setur landsstýrið niður 3-mannanævd, lógtíngisins skúlabókaagrunn, sum hevur ábyrgdina av viðgerðini av handritum, av útgávanum og av fíggarligu fyrisingini.

neyvt, hvussu langa tíð tað tekur frá tí at hugsanin er lögð fyri tey og til bókin er tók:

- Tað velst t.d. um, hvussu væl áleiðis høvundin er komin, og tað er ofta knýtt at, um høvundin hevur royndir at skriva bøkur. Vit hava dømi um, at bøkur, sum vit hava fingið, eru klárar at fara til prentviðgerðar, men vit hava eisini dømi um, at nóg skal gerast og snikkast, og so sigur tað seg sjálvt, at títarkarmarnir verða ymskir. Ein samfelagslæra til framhaldsdeildina kemur út í hesum árinum. Tað er hálvt annað ár liðið, síðani høvundin fór undir arbeiðið. 18 mánaðir frá tí, at hugsanin spratt og til ein nýggj snøgg føroysk samfelagslæra higgur á borðinum er skjótt atborið.

Helena Dam á Neystabø sigur, at tað er torført at siga

Frá vinstri: Niels Petersen, Björg Matras, formaður í nevndini fyri skúlabókaagrunnin, og Petur ovi Petersen á framsýningini á Landsmíðstöðini í vikuni. Mynd: Kalmar Lindenskov

Lógarbrotytingin 1978 og reglugerðirnar 1984 og 1985

Við stóði í lógin frá 1959 og lógarbrotytingini frá 1978 ger landsstýrið nýggja reglugerð. Høvuðsbrotytingin var uppgávubýtið millum landskúlastjóran og skúlabókaagrunnina.

Landskúlastjóran skipar fyri og hevur ábyrgdina av at útvega handrit til skúlabøkur og annað undirvisingartilfar.

Skúlabókaagrunninn skipar fyri og hevur ábyrgdina av:

- viðgerðini av innkomnum handritum og uppskotum til annað undirvisingartilfar,

- útgávu av skúlabókum og øðrum undirvisingartilfari, og

- teirri fíggarligu fyrisingini av Føroya Skúlabókaagrunnin.

Høvuðsbrotytingin í 1985 snýr seg um tilnevning av nevndarlimum í skúlabókaagrunnina, meðan uppgávubýtið millum landskúlastjóran og skúlabókaagrunnina verður tað sama sum í reglugerðini frá 1984. Við-

víkandi tilnevning av skúlabókaagrunnini verða hesar ásetingar gjørdar:

Landsstýrið setur skúlabókaagrunnina við 5 limum og 5 tiltakslimum fyri 4 ár, soleiðis:

- at 2 limir og 2 tiltakslimir verða tilnevndir av landsstýrinum,

- at 2 limir og 2 tiltakslimir verða tilnevndir av landsstýrinum eftir tilmæli frá Føroya Lærarafelag, og

- at 1 limur og 1 tiltakslimir verða tilnevndir av landsstýrinum eftir tilmæli frá Yrkisfelag studenta-

skúla- og HF lærara.

Landsstýrið tilnevnr formann og næstformann.

Brotytingin í 1985 varð gjørd eftir ynski frá lærarafelaginum um at fáa ávirkan á skúlabókaútgávu.

Verandi grundarlag fyri Føroya Skúlabókaagrunnin er sostatt lógin frá 1959, lógarbrotytingin í 1978 og reglugerðin frá 1985. Nevndarlímirmir hava altíð verið virkandi lærarar í skúlaverkinum.

Tað man vera rímuligt og rætt

at hann
sum hevur
próg og pappír
og dugir
at kuta og skera
sleppur
at ráða og
leggja lag á
í sjúkum verki
-
sum onkur annar
ið ræður
og leggur lag á
hevur próg og pappír
og dugir
um heilsu og mat
-
skal hann
sum borðreiður

ikki eisini
sleppa
at ráða
og leggja lag á
-
góðir kokkar
gott skil
-
hvar er hann
við prógnum
og góðum skili
sum kann
sameina
og
skipa

Tongul í Brimi

Tilboð ynskist

at mála
Blaðhúsið á Argjum

Nærri fæst at vita við at ringja 11820 ella 16409 (eftir arbeiðstíð)

ORGANDONOR

TAG
STILLING
SAMMEN MED
DINE
NÆRMESTE

DONORKORT

SUNDHEDSSTYRELSEN